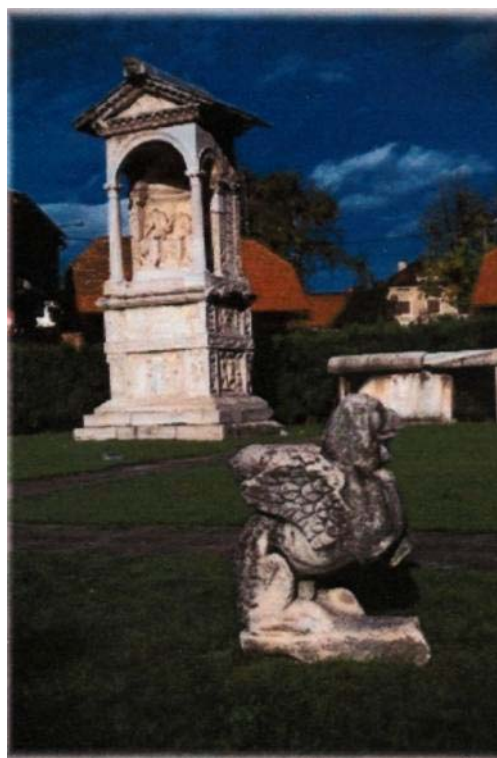
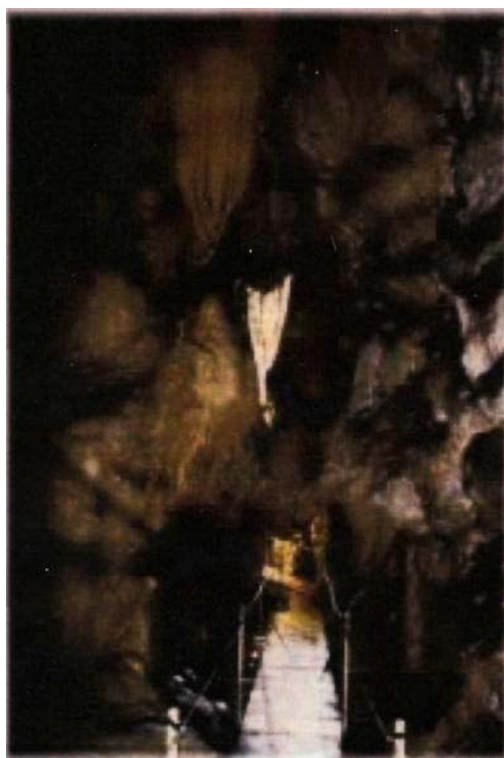

Raziskovalna naloga

Avtorji: Alenka Žnidarčič 9.a
Aleksandra Kuder 9.a
Klara Četina 9.a
Petra Uranjek 9.a
Katja Kugler 9.b
Valentina Fazliu 9.b

Mentor : Bojan Lenart
univ.prof.geo. in zgod.

Šempeter v Savinjski dolini, 21.04.2006

NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA – OSNOVA ZA RAZVOJ EKOTURIZMA

Oddelek za negospodarske in gospodarske dejavnosti v Občini Žalec je razpisal v letošnjem natečaju »Mladi raziskovalec 2006« raziskovalne naloge na temo ekoturizem. Razpis je veljal za vse izobraževalne ustanove v občini.

Tudi OŠ Šempeter se je odzvala na razpis in prijavila temo o ekoturizmu. Učenke 9. r. Alenka Žnidaršič, Aleksandra Kuder, Katja Kugler, Klara Četina, Petra Uranjek in Valentina Fazliu, smo se naloge lotile s ciljem, da predstavimo ekoturizem kot obliko turizma. V uvodnih poglavjih smo predstavile turizem kot dejavnost, ki ima različne posledice v pokrajini.

Ker je pojem ekoturizem dokaj nov, smo najprej razložile, kaj sploh ekoturizem je, kakšna je njegova zgodovina, katere so njegove temeljne značilnosti in kako je ekoturizem razumljen. Nato smo se lotile raziskovanja naravnih in kulturnih dobrin KS Šempeter, ki lahko pripomorejo k razvoju ekoturizma. Ugotavljale smo, kaj lahko KS Šempeter ponuja turistom, katere so naj privlačnejše turistične destinacije.

Ugotavljale smo, katere so najprimernejše oblike turizma, ki jih nudi krajinski park Ponikovski kras s svojimi naravnimi spomeniki. Posebej smo predstavile gozdno in geološko učno pot. Nenazadnje smo napisale, kakšne turiste si želimo pri razvoju ekoturizma. Pri delu smo uporabljale različne metode dela, in sicer: terensko delo, delo z literaturo, anketiranje, uporaba statističnega gradiva, medmrežja in se držale že pripravljenih navodil za nalogo.

KAJ SPLOH JE TURIZEM ?

Dr. Avguštin Lah v članku »Turizem, okolje in kulture« piše :«Turizem na splošno pojmuje kot gospodarsko dejavnost, ki zadovoljuje potrebe turistov. Mnogi se s to dejavnostjo preživljajo, drugim daje dopolnilni dohodek, veliko pa je turistov, ki preprosto iščejo v naravi in v različnih oblikah rekreacije svojo sprostitvev in poživitev. Bistveni del turizma so tudi potovanja, ki so včasih utrudljiva, vendar moramo s to sodobno navado in dinamiko življenja računati.«

Rimska nekropola

Sprostitvev in poživitev v naravi pomeni, da je za turizem prav tako kot na nastanitev in oskrbo navezan na naravo. Na lepo, osvežujočo naravo. Osvežujočo tudi duhovno, ki ne razgiba le pljuč in udov, temveč človeka navduši, mu odpre nova obzorja. Turizem je lahko zdravilo za vse. O tem velja razmišljati iz dveh vidikov.

1. Prvi vidik je skrb za naravo; od nje in v njej živimo .Čistost vodovja je za turizem izjemnega pomena. Vode napajajo ves živi svet, rastline, živali in ljudi. Kdor z občutjem obiskuje naravo, uživa v njej in ne hiti mimo, se zaveda sožitja z njo. Zaveda se, kako dragoceno je to bogastvo, pa tudi kako krhko je, občutljivo, nežno, čeprav se vode in nevihte včasih razdivjajo, tudi z jezo na človeka. TURIZEM ne le živi od narave in urejenega okolja, temveč zanj tudi skrbi.

Ponikovska planota

2. Drugi vidik-turizem je del kulture. Kultura je smernica in zgled za življenje. Prijaznost natararice in turističnega vodiča je vsem prijetna, vendar to ni dovolj. Prijaznost mora sevati iz celotnega okolja. Mnogi se tega zavedajo in nudijo turistom tudi «kulturne užitke», lepe prospekte. .Mnogi kraji imajo urejene muzeje, kulturne spomenike, razvito tradicionalno obrt, umetniške spominke. Mnoge kulturne prireditve privabljajo številne turiste.

Kip sv. Petra

Če bomo imeli dobre gostilne, zgledna turistična društva, urejene kraje, zanimive prireditve, privlačne izletniške točke, dobro promocijo kraja, prijazne ljudi, potem smo na pravi poti, da pritegnemo čim več turistov, ki bodo ponovno prihajali zadovoljni.

Gostinska ponudba

KOGA OZNAČIMO KOT TURISTA? Vsakega posameznika, ki potuje stran od svojega vsakdanjega okolja zaradi različnih nagibov, kot so: oddih, šport, zabava, radovednost, nakupovanje, poslovni, verski...

Turisti

TURIZEM KOT NAJVEČJA GOSPODARSKA PANOGA

Turizem je postal ena izmed prednostnih gospodarskih dejavnosti v razvojnih strategijah večine držav na v svetu, vsekakor tudi v Sloveniji in njenih pokrajinah. S turizmom je mogoče dobro zaslužiti, z njim se krepi blaginja krajanov. Turizem prispeva k razvoju regij.

Pri turizmu glavne dobrine, ki se jo «prodaja» in s katero se zasluži, ni treba proizvesti: njegova dobrina je namreč pokrajina, skupaj z njeno zgodovino in tradicijo. Turistično privlačna pokrajina lahko omogoči odpiranje novih delovnih mest in seveda zaslužek. S turizmom prinašajo prihodke prej neproduktivna zemljišča, na primer visoke gore, skalovja, reke, alpske trate in prej neproduktivni objekti kulturne dediščine. Turizem je lahko edina dejavnost, ki pokrajino lahko ohrani pri življenju (npr. odročnejša, hribovita območja).

KAKO TURIZEM KORISTI KRAJU ?

Turizem kot gospodarska dejavnost vpliva posredno ali neposredno na življenje krajanov. Pri turizmu lahko izdvojimo naslednje posledice, ki jih turistična dejavnost omogoča:

1. Turizem bogati krajane. Ne zaslužijo samo hotelirji, gostilničarji, ponudniki rekreacije in zabave, temveč tudi drugi npr.: izdelovalci spominkov, frizerji, poštarji, gradbeniki, fotografi, trgovci itd.

Furmarji pred gostilno Privošnik

2. Turizem ustvarja delovna mesta. Za delo v tej gospodarski dejavnosti so potrebni naslednji poklici: natakarji, receptorji, prevozniki, bančniki, zdravniki, animatorji, vodiči, izdelovalci spominkov, frizerji, komunalci, športni vaditelji...

Izdelava čipke na turističnem sejmu

3. Infrastrukturalna opremljenost kraja je nujno potrebna za uspešen razvoj kraja. Občina ali država lahko prispevata k izgradnji infrastrukture (izgradnja cest, vodovod, oskrba z vodo, odstranjevanje odpadkov, družbena infrastruktura, rekreacijska infrastruktura...)

Rekreacijski center

4. Osnovni pogoj za razvoj turizma je lepo urejen kraj s svojo identiteto. Prizadevati si je treba, da v turističnem kraju ohranjamo njegovo značilno podobo: zato je treba prilagoditi razvoj naselja pokrajinskim značilnostim, prenoviti zgradbe, hortikulturo, prometno urediti naselje in paziti na snažnost. Od lepo urejenega kraja bodo največ imeli seveda domačini.

Šempeter v Savinjski dolini

5. Turizem odpira dopolnilne vire zaslužka tudi kmetovalcem. Prispeva k negi pokrajine in k skrbi za varovanje okolja.

Sp. in Zg. Roje

EKOTURIZEM 1.

Zgodovinski razvoj

Prvega turista, ki je živel v harmoničnem odnosu z naravo, odkrijemo pred več kot 2000 leti v starogrški družbi. To je bil Herodot, ki je na svojih dolgih potovanjih plul po Črnem in Egejskem morju ter obiskal Egipt in Italijo. Njegova dela pričajo o tem, da se je zanimal za geografske in naravoslovne vede in ne le za zgodovino. V daljne dežele so pogosto potovali tudi drugi filozofi, ki so raziskovali naravo. Eden od njih je bil tudi Aristotel, ter raziskovali naravo.

Marco Polo in številni drugi udeleženci ekspedicij so svetu zapustili žive opise „novo odkritih“ dežel.

Prav tako so tudi raziskovalci novejšega časa, npr. Georg Forster, Alexander von Humboldt, James Cook ali pa Charles Darwin, potovali v te daljne dežele in opisovali tamkajšnjo naravo in kulturo. Popotniki so bili neobičajne osebnosti in so izstopali iz svojega okolja. Naravoslovne odprave so kmalu začele postajati priljubljena oblika preživljanja prostega časa, pravi razvoj pa so doživele šele konec 19. stoletja, ko je prišlo do prvega razmaha množičnih potovanj (CEBALLOS-LASCURAIN, 1996).

Svetovna potovanja niso bila več izključni privilegij elitnih premožnejših slojev šele od srede 20. stoletja. Danes je tehnološka revolucija v transportu in množični komunikaciji tista prvina, ki vedno večjemu številu ljudi omogoča, da iz najrazličnejših koncev sveta potujejo v oddaljene in nekdanj nedosegljive kraje.

Prva znamenja ekološko usmerjene miselnosti v turizmu segajo v šestdeseta leta prejšnjega stoletja. Nastal je ekološki turizem, ki je bil razumljen kot oblika potovanja, sprejemljiva v okoljskem in socialnem oziru. «Ekoturizem pomeni potovanje v naravna območja, ki odgovorno varuje naravo in spodbuja blaginjo lokalnega prebivalstva.»(TIES, 1991). Nekako od leta 1990 dalje so tovrstni tematiki začeli namenjati več pozornosti tudi v nemškem jezikovnem prostoru. Spremembe v družbi so zahtevale večjo okoljsko osveščenost, v turizmu pa so poskrbele za pravi razmah ekologije. Skovana so bila nova poimenovanja -alternativni, zeleni, «low impact» ali podeželski (agro) turizem, ki se sicer uporabljajo namesto pojma «ekoturizem», se pa niso uveljavila v enaki meri.

2. Kaj je torej ekoturizem?

Je to le besedno sprenevedanje. Temu lahko tudi pritrdimo, posebej če vzamemo besedo ekologija v njenem pravem pomenu. Kot veda o medsebojni povezanosti živih bitij z njihovim abiotskim okoljem seveda ekologije sploh ne moremo povezovati z neko dejavnostjo - npr. turizmom.

V današnjem času pa poznamo veliko množico besednih skovank s predpono eko - in te praviloma res pomenijo nekaj, kar je okolju prijaznejše oziroma nekaj, kar ima manjše negativne vplive na naravo oziroma ima določene pozitivne vplive na stanja v okolju. V tem smislu lahko ekoturizem razumemo kot tiste vrste turizem, ki ima na okolje manjše negativne vplive kot «navadni» turizem.

Ekoturizem je le ena od oblik trajnostnega turizma. Je instrument varovanja okoljsko občutljivih območij, habitatov in vrst, obenem pa zagotavlja trajnostne ekonomske učinke za lokalno prebivalstvo. (Šolar, 2005, str. 16-17)

Gozd na ponikovski planoti

3. Kaj je trajnostni turizem?

Trajnostni turizem so vse tiste oblike turističnega razvoja, upravljanja in aktivnosti, ki stalno skrbijo za skladnost ohranjanja naravnih, kulturnih značilnosti in struktur zavarovanega območja z upoštevanjem okoljskih, socialnih in ekonomskih dejavnikov

Tranojstni oz. Ekološki turizem upošteva načelo prihodnosti. Skrbi, da sedanja ekonomska aktivnost ne bo imela negativnih ekoloških, socialnih in ekonomskih posledic v prihodnosti. Samo takšen turistični razvoj je lahko trajen. (Mihalič, 1994, str.58-59)

Zavarovano območje narave na ponikovskem krasu

4. Značilnosti ekoturizma

Pojasnjevalna tabla v zavarovanem območju

1. Za ekoturizem je značilno:

- prispeva k varovanju naravne in kulturne dediščine
- na naravni dediščini osnovane oblike turizma;
- glavni motiv turista je opazovanje in uživanje ob naravni in kulturni dediščini določenega predela;
- izobraževalne in interpretacijske vsebine;
- majhne skupine;
- ekonomska korist zlasti za lokalno prebivalstvo;
- minimalni vplivi na naravo in okolje;
- minimalni vplivi na kulturno dediščino, izročila, šege in norme.(Šolar, 2005, str. 17-18)

2. Ekoturizem je lahko razumljen kot:

a) okoljska kategorija

b) sociološka kategorija

c) ekonomska kategorija

a) V smislu **okoljske kategorije** lahko ekoturizem prispeva k trajnostnemu razvoju podeželja in je ključno gonilo tega razvoja.

b) Za **sociološko kategorijo** ekoturizma je značilno, da prispeva k večji ozaveščenosti javnosti o pomenu varstva narave in zavarovanih območij, obenem pa imajo obiskovalci občutek, da s svojim primernim ravnanjem prispevajo k varstvu in ohranjanju narave.

Postajališče na gozdni poti

c) V **ekonomskem** smislu pa ekoturizem zagotavlja promocijo in trženje produktov kot so narava, kulturna dediščina, čiste vode, zdravo podnebje, avtentični domači izdelki in podobno. (Šolar, 2005, str. 17)

Pitna voda

GEOGRAFSKI ORIS KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠEMPETER

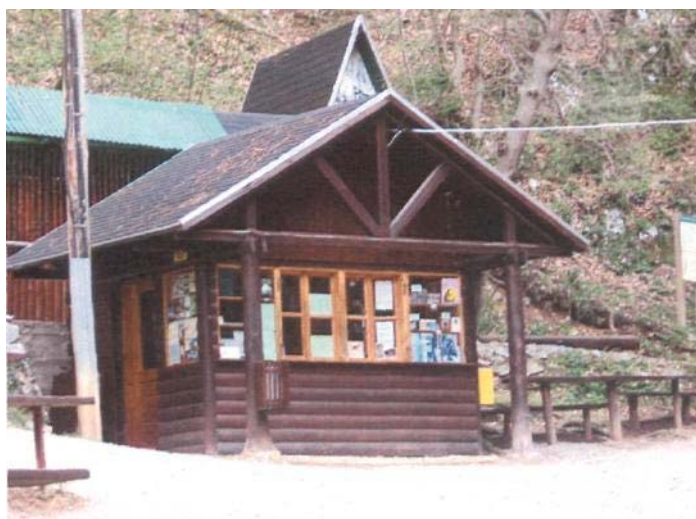
Krajevna skupnost Šempeter v Savinjski dolini obsega različne tipe površja. Osrednji del obsega del Spodnje Savinjske doline, ki je del večje pokrajinske enote, Celjske kotline. Ravnina je v glavnem ogromen vršaj reke Savinje. Savinja je v pleistocenu prinašala prod iz zaledenelih Alp in ker je bila tu prva obsežnejša kotlina, v kateri se je mogla na široko razprostreti, ga je nasula mnogo. Savinjski prod je pretežno apneniške sestave in prevladuje od Letuša do Celja. Na apneniškem produ se je razvila rjava prst, ki je kasneje postala eden izmed naravnih pogojev za razvoj hmeljarstva v dolini.

Po severnem obrobju KS teče potok Ložnica. Ob njem se širijo na obeh straneh vlažni travniki. Ker je Ložnica v preteklosti, in tudi danes, poplavljala, jo je človek reguliral. Njen značilen vijugasti tok je spremenil v ravno rečno strugo. Nespremenjeni del rečne struge je ostal le med Polzelo in sega do transformatorske postaje v Podlogu. Za ta obrobni del ravnine je značilno ime Log, ki se je ohranilo v nekaterih krajevnih imenih: Podlog, Zalog, Založe. Severno obrobje predstavljajo prijazne, zaokrožene terciarne gorice. Na njihovih južnih pobočjih se svetijo vinogradi. Še naprej proti severu prehajamo v kraški svet Ponikovske planote.

KAJ PONUJA KS ŠEMPETER SO-NARAVNIM TURISTOM?

1. Ugodje za oko in telo

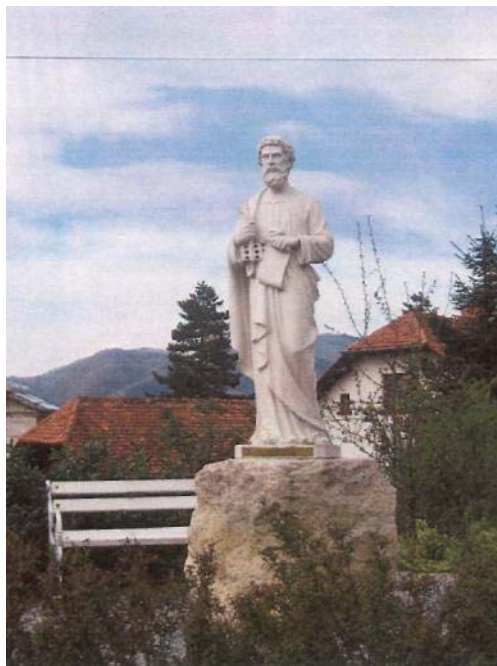
- pestro naravno in kulturno dediščino;
- možnost gibanja v naravi, peš, s kolesom;
- informacije pri Turističnem društvu Šempeter.

Pred jamo Pekel

2. Spoznavanje in izobraževanje

- kulturni spomeniki - pogled v preteklost;
- spoznavanje narave in razumevanje naravnih procesov;
- strokovno vodeni ogledi;
- naravoslovni dnevi.

Kip sv. Petra

3. Prireditve

- številne prireditve krajevnega turističnega društva, kulturno-umetniških društev
- tematske razstave aktivov kmečkih žena;
- tradicionalne prireditve: poletje v jami Pekel, Božična skrivnost v jami Pekel, božični sejem.

Hmeljevke

4. Predstavljanje KS Šempeter drugod

- sodelovanje na različnih sejmih;
- predstavitve na strokovnih srečanjih doma.

Turistični sejem v Ljubljani

5. Informacije

<http://www.td-sempeter.si/>

Sedež Turističnega društva Šempeter

TURISTIČNE DESTINACIJE KS ŠEMPETER ZA RAZVOJ EKOTURIZMA

Turistična destinacija je geografsko opredeljen prostor (država, regija, kraj, itd.), ki ga turist izbere kot cilj svojega potovanja glede na namen potovanja ali privlačnosti destinacije.

Privlačnost neke destinacije za turiste lahko opredelimo skozi naslednje štiri točke:

- a) **naravne privlačnosti** (pokrajina, podnebje);
- b) **izgrajene privlačnosti** (turistične in druge zgradbe, sprehajališča, parki);
- c) **kulturne značilnosti** (prireditve, muzeji, religija, folklor, festivali);
- d) **socialne značilnosti** (način življenja lokalnega prebivalstva, jezik).

(Mihalič, 1998, str. 100-101)

Ni potrebno, da je ta prostor geografsko opredeljen kraj ali regija, lahko je samo del kraja. Destinacijo opredeli gost glede na namen potovanja oz. glede na svoje potrebe. (Lisjak, 2003, str.8)

Turistično gospodarstvo, ki planira trženje destinacije, razume destinacijo kot to, kar ima možnost in želi potencialnemu gostu ponuditi, zato je od turističnega gospodarstva odvisno, kako široko dojema turistično destinacijo.

NARAVNE PRIVLAČNOSTI KS ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI

Ekoturizem v parkih - da ali ne? To vprašanje je pravzaprav že brezpredmetno.

Pokrajina v parkih postaja vse bolj privlačen prostor, kamor se ljudje zatekajo iz stresnega, urbaniziranega sveta. Obiskovalci naj bi doživljali naravo z dušo in telesom. Obiskovanje parkov mora biti močno povezano z okoljsko vzgojo. (Šolar, 2005, str. 18)

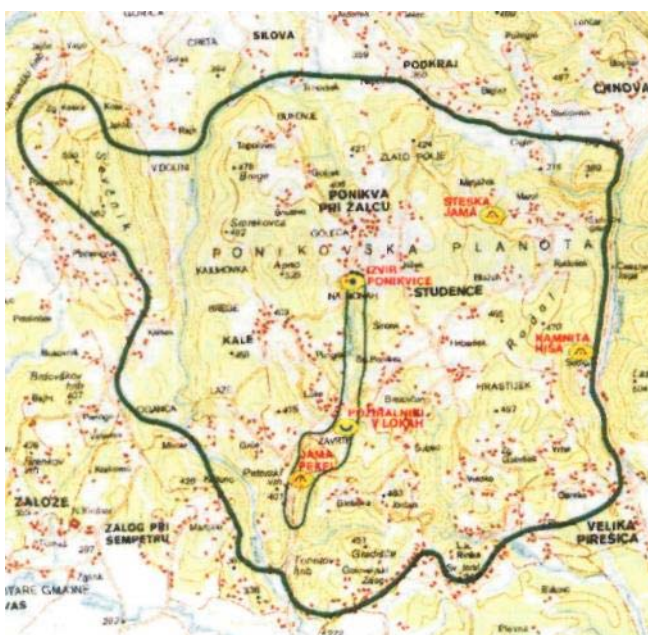
KS Šempeter ima naslednja zavarovana območja:

KRAJINSKI PARK PONIKOVSKI KRAS

Pod krajinski park Ponikovski kras je razumljeno ozemlje med Velenjsko kotlino ali Šaleško dolino z Dobrnskimi podoljem in Spodnjo Savinjsko dolino. (A. Melik, I. Gams). Tu se vzdiguje gričevje, ki se vzpenja v hribovje in oklepa v svojem osredju deloma zakraselo planoto Ponikve.

Ponikovski kras obsega 40 km površine na nadmorski višini 470 do 560 m. Na zahodu meji na porečje Savinje in Goro Oljko, na severu poteka meja približno na črti Arnače - Topolovec - Jezeričan, na jugu pa na črti sv Jedert - Založe - Polzela.

Kras sestavljajo triasni apnenci in dolomiti, ki so bili podvrženi koroziji. Kot posledica kemičnega raztapljanja apnenca so na planoti nastali številni kraški pojavi na površju in pod njim. Tu najdemo številne vrtače, kraške jame, ponikalnice, požiralnike.

1. Izvir Ponkvice

Izvir Ponkvice

Ponkvica je močan kraški izvir, ki nikoli ne presahne. Ob močnejšem deževju se pojavi še en izvir, ki je dejaven le dan ali dva. Že samo ime pove, da teče po zakraselem svetu in zatem ponikne.

2. Požiralniki

Pod naseljem Loke, ob cesti, so na desni strani trije požiralniki potoka Ponkvice. Prvi požiralnik je največji, ponor potoka v njem se prestavlja in hkrati širi. Drugi požiralnik je manjši in aktiven le ob visokih **xxxxxxxxxxxxxxxx**. Tretji se nahaja na robu gozda pod smreko in je po pripovedovanju domačinov **xxx** ta «pravi». Iz njega se ob vročih dneh močno kadi.

3. Naravni spomenik jama Pikel

Vhod v jamo Pikel

Nekaj kilometrov severno od Šempetra se v gričevje vreže dolinica Peklenščice, ki se kmalu zatrepno konča pod navpično skalnato steno. Pod njo je prostoren vhod v kraško jamo Pikel, iz katere priteka potok Peklenščica. Preden je pritekel v to dolino, je zbiral svoje vode nekaj kilometrov severneje na Ponikovski planoti pod imenom Ponikva, potem pa v Lokah izginil v podzemlje.

Skalovje ob vhodni odprtini kaže s svojimi roglji in vdolbinami na figuro velikana, ki se sklanja nad vhod. Za naše prednike temačna luknja pač ni mogla biti kaj drugega kot vhod v pekel, prebivališča hudičev .

Hudič

Kdo je jamo odkril, je težko reči. Skoraj gotovo je, da je bila znana že našim prednikom. Ohranjeni podpisi po stenah kažejo, da je bila znana tudi našim prednikom. Kljub temu, ali prav zato, ker so o jami krožile grozljive zgodbe, je bila mikavna za raziskovalce. Opisana je bila leta 1868 v «Slovenskem Štajercu». Leta 1866 je jamo raziskoval profesor Reibenschuh iz Gradca. Reibenschuh je imenoval jamo «tribut proslave, ki so jo darovali naravi». Leta 1868 se je žalski zdravnik dr. Tarbauer posebno pobrigal za dostop v jamo in ustanovil poseben jamski odbor. V poznejši dobi, v letih 1890 - 1900, se je zanimal za jamo Pekel tudi žalski občinski tajnik Ivan Kač.

Od takrat pa do leta 1969 je bila jama prepuščena sama sebi. Šele v letu 1969 je Turistično društvo Šempeter v Savinjski dolini na pobudo predsednika Iva Kuharja pristopilo k raziskavi jame, skupno z jamarji Društva za raziskovanje jam Ljubljana. Jama je razsežna in sega tja pod Zg. Ponikvo in Veliko Pirešico. Izdelali so načrt jame od vhoda do vodnega sifona v dolžini 500 m, mimo slapa, skozi kapniško dvorano, mimo 4 m visokega slapa in velike dvorane. Pri raziskavi pa so jamarji odkrili še zgornje nadstropje, ki je prava kapniška zakladnica.

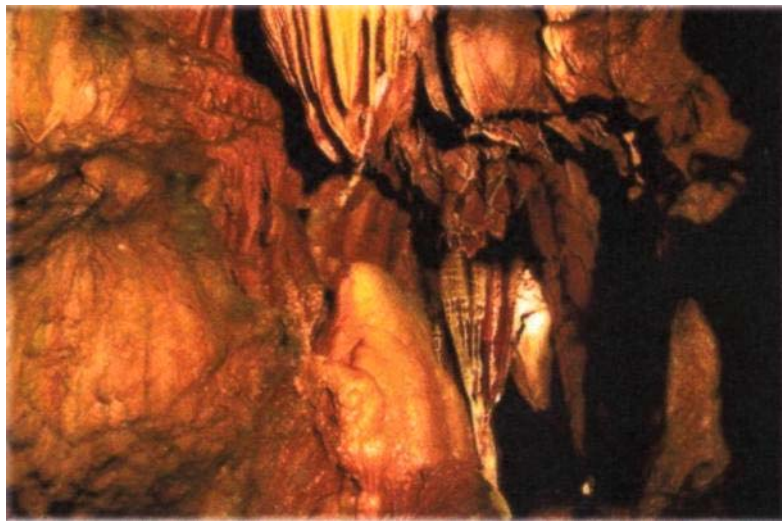
Podzemne lepote jame Pekel

Žal se je pri raziskovanju zgornje etaže leta 1969 po prav nesrečnem naključju ponesrečil ljubljanski jamar Anton Suwa z jamarskim imenom Sulc.

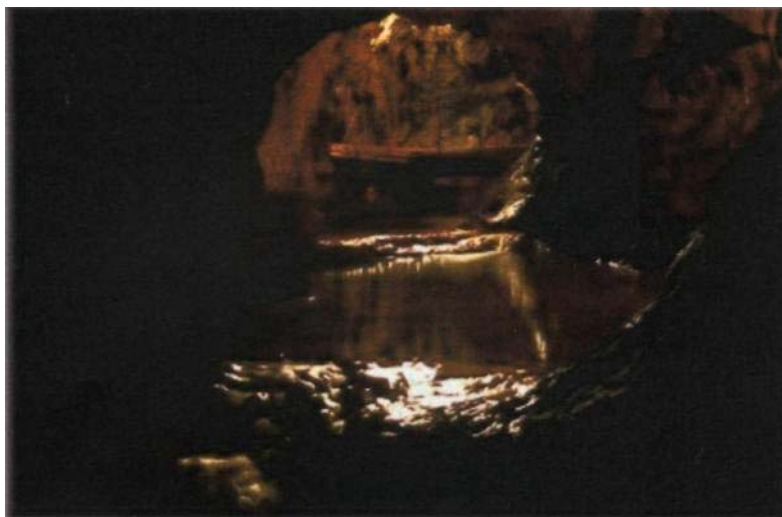
Leta 1972 je Turistično društvo Šempeter pristopilo k rekonstrukciji spodnje etaže do kapniške dvorane in k usposobitvi tega dela za javni ogled. Zgrajeni so bili mostovi in električna razsvetljava. Za turistični ogled je danes urejeno tudi zgornje nadstropje, kar seveda pripomore k še večji zanimivosti jame s svojimi kapniškimi lepotami.

Turist ima v jami kaj videti: sigovo kaskado, ki spominja na ovčje runo; v ilovici leži prevrnjen sigov baldahin - nekoč je rasel v stropu, potem pa postal pretežak. Odlomil se je in prevrnjen padel na dno, kjer gaje pokrila ilovica. Poleg številnih stalagmitov in stalaktitov ter drugih naravnih umetnin so v glavni jami zanimive lepe sigove ponve, ki jih lahko primerjamo s ponvami v Križni ali Škocjanski jami.

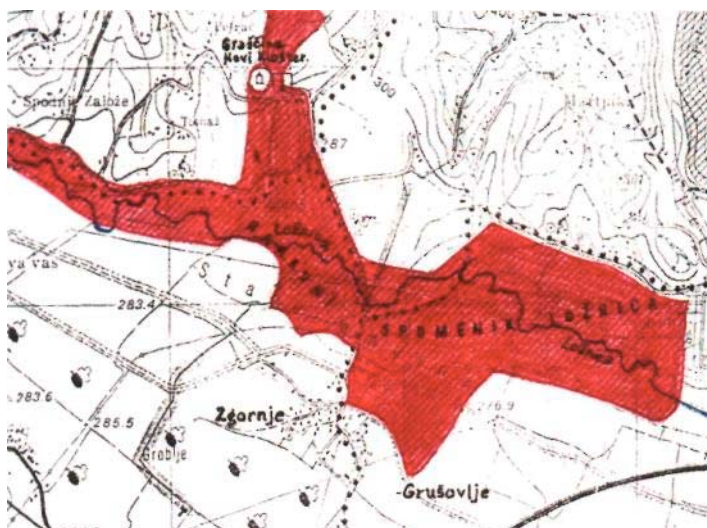
Zgornja jama se odlikuje predvsem po bogatem okrasju. Kapniki so izredni, vseh kapniških oblik, s kakršnimi se ponašajo naše notranjske in primorske jame. Stalaktiti, stalagmiti, zavese, ponvice, jezerca, vse to se zvrsti v tem delu jame. Čudovito je posebno to, da so tukaj kapniki nedotaknjeni in čisti.

Jamski svet Pekla

NARAVNI SPOMENIK LOŽNICA

Naravni spomenik Ložnica

Naravni spomenik Ložnica obsega svet ob potoku Ložnica, od Polzele tja do transformatorske postaje v Podlogu.

Ob Ložnici se širijo na obeh straneh vlažni travniki. V tem delu ravnine so povodnji tako rekoč reden pojav. Za ta mokrotni del ravnine je značilno ime Log. Omenimo naj tudi, da ta del Ložnice ni reguliran. Površine so večinoma namenjene travnikom. Veliko je melioracijskih jarkov.

Na površinah naletimo na redke vrste žuželk in številne vrste ptic.

Rumeni strnad

Štorklja

Ravno zaradi pestrega živalskega sveta bi lahko bil ta spomenik zanimiv tudi za vse tiste, ki jih ptičji svet zanima. Morda bi del naravnega spomenika opremili z opazovalnicami, kjer bi lahko turisti opazovali ptice. Če bi imeli srečo, bi imeli kaj videti, saj je bilo v naravnem spomeniku naštetih kar 75 ptičjih vrst. Posamezne so gnezdilke, druge so verjetne in možne gnezdilke, številne vrste pa se ustavljajo na selitvi.

KULTURNA DEDIŠČINA KS ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI

1. Cerkev Sv.Petra

Cerkev sv. Petra

Cerkev sv. Petra moramo omeniti, saj se je naš kraj včasih imenoval sv. Peter v Savinjski dolini. Župnija je gotovo obstajala že pred letom 1256. Tega leta je patriarh Gregorij priključil župnijo stiškemu samostanu. Leta 1375 se pri sv.Petru v zapiskih že omenja stalni duhovnik. Župnija je spadala do leta 1783 k samostanu. Od tega leta je župnija Sv. Peter postala samostojna župnija.

Leta 1826 je župnijska cerkev dobila veliki oltar iz leta 1750 in Marijin kip iz leta 1320. Marijin kip je vsekakor znamenitost cerkve in je bil celo na razstavi v Louvru.

Marijin kip

Prvotno je bila cerkev gotska. Leta 1767 in leta 1880 sta bili prizidani dve kapeli na severu in jugu ter prezbiterij. Prenovljeno cerkev je leta 1860 posvetil takratni škof Anton Martin Slomšek. O tem priča marmornata plošča v cerkvi.

Leta 1913 je bila končana zadnja sprememba v zidavi, ko je bil podaljšan prezbiterij in dozidana zakristija. Takrat so odstranili glavni oltar iz Novega kloštra in postavili novega, kamnitega.

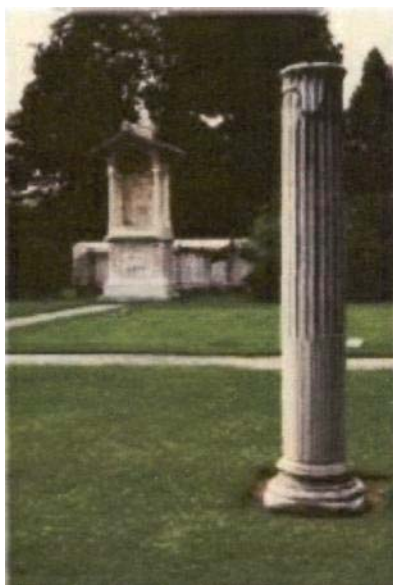
Oltar

Notranjost cerkve je bogato poslikana. Nekaj fresk sta naslikala mojster Jakob Brollo , večino pa Osvald Bierti. V zvoniku so štirje zvonovi, najstarejši iz leta 1762. Cerkev se lahko pohvali tudi z novimi orglami.

Orgle

2. Rimska nekropola

Grobišče leži na severni strani rimske ceste, ki je vodila iz Akvileje, Emone, Celeia v Petovio. Razprostira se do prvih hiš v Šempetru. Vemo, da je rekonstruirani del nekropole «pokopala» Savinja v svoje korito in jo prekrila z naplavinami. V vzhodnem delu grobišča je to tudi še danes dobro vidno. Odtrgan je namreč breg, in z njim cesta in grobovi.

Na celotnem kompleksu je bilo ohranjenih 96 grobnic oz. grobov. Grobovi so različnih oblik. Odkrili so preproste, v zemljo vkopane grobove, grobove v obliki jaškov s kamnito oblogo in temelje, na katerih so stale kamnite grobnice, kakor jih poznamo že v samem Šempetru, kjer so najlepši primerki tudi ohranjeni. Grobnice so bile iz pohorskega marmorja. Na podlagi grobnih pridatkov, predvsem novcev, vemo, da je grobišče trajalo od sredine I. stoletja, celo II. stoletje in v začetek III. stoletja. V grobovih so bili bronasti novci od cesarja Avgusta do cesarja Komoda (180 - 192 leta našega štetja).

Spektacijeva grobnica

Zanimivo je, da so si za kraj svojega zadnjega počivališča izbrali ta prostor že v prazgodovini. V istem nivoju, poškodovanem od rimskega grobišča, je ležalo šest žarnih grobov iz obdobja 700 - 600 pred Kristusom.

Enjeva grobnica

Danes so grobnice razporejene v antičnem parku. V središču obnovljenih izkopanin so grobnice rimskih dostojanstvenikov iz Celja. Najstarejši spomenik Vindonij je postavil v 1. stoletju pred Kr. za sebe in za ženo Julijo. Oba sta na spomeniku upodobljena. Največja je grobnica Celjskih Priscianov, sina in matere z njunima kipoma pod baldahinom. Ostale grobnice so precej skromnejše.

Številni obiskovalci vsako leto obišejo to kulturno znamenitost. Turistično društvo Šempeter je začelo antični park uporabljati tudi za izvedbo številnih kulturnih prireditev. Z eno prireditvijo se lahko pohvalimo tudi učenci in učitelji naše šole, saj smo v šolskem letu 2000/2001 izvedli projekt Rimski mozaik našega kraja.

3. Lenkova hiša

Portal Lenkove hiše

Lenkova hiša je lep primer trške hiše. Lenkov rod je živel v Šempetru prek 300 let. Bili so veleposestniki. Hiša stoji ob cesti Šempeter - Žalec. Stavba je bila zgrajena že ob koncu 18. stoletja, in sicer v baročnem slogu. Že lega tik ob glavni cesti kaže na imenitnost in premožnost hiše, prav tako pa je njena zunanost izdajala bogate lastnike. V glavnem je grajena iz opeke. Obokani stropi so že v kuhinji, medtem ko so v ostalih prostorih ravni leseni stropi.

Zunanost hiše, zlasti pročelje in vzhodna fasada kažeta, da je bila hiša v 19. stoletju predelana in tudi dograjena. V tem času so v gradnji oponašali gotiko, barok itd. Ko je bil lastnik hiše Jožef Lenko, je hišo prezidal in ji dal videz vile. Vile so bile sicer značilne za mesta. Na vzhodni fasadi je dal prizidati prizidek v neorenesančnem stilu, to je po grškem slogu. Vzhodna fasada je tako dobila obliko grškega templja.

Na pročelju najbolj izstopa čudovit portal. Osnovni kamniti okvirje iz 18. stoletja. Portal je neorenesančni, ima podobno obliko kot čelo grškega templja. Osrednji del čela je tako imenovana kartuša z zelo bogatim ornamentom, ki prikazuje vitice akanta s cvetovi in semeni.

TURISTIČNA PONUDBA KRAJINSKEGA PARKA PONIKOVSKI KRAS IN NARAVNEGA SPOMENIKA LOŽNICA IN RIMSKE NEKROPOLE

1. NARAVOSLOVNI TURIZEM

- Vodenje najavljenih skupin v jami Pekel. Organizacija naravoslovnih dni. -
- Ornitološki turizem (strokovno vodenje z opazovanjem ptic, obročkanje ptic).
- Vodenje najavljenih skupin po gozdni in geološki učni poti.

Učne poti med najbolj priljubljene ureditve za obiskovalce. Gozdna in geološka učna pot v krajinskem parku ponikovski kras je opremljena s pojasnjevalnimi tablami. Dolžina poti je 2000m. Pot je uredil Zavod za gozdove Slovenije. Učna pot je namenjena turistom, ki bi radi spoznali naravne pojave in procese, ki potekajo v naravi. Lahko jo koristijo tako osnovnošolci kot srednješolci pri izvedbi naravoslovnih dni.

Učna pot

Kraški svet Ponikovskega kras

Pojasnjevalna tabla

Pogozdovanje

Naravne znamenitosti

Po stezi proti Pogorišču

Vhod v zgornjo etažo jame Pekel

Urejena pot proti Turističnemu domu

2. PRIKAZ KULTURNE DEDIŠČINE

- Izvedba učnih ur v Rimski nekropoli

3. DOŽIVLJAJSKI TURIZEM

- Obiranje hmelja (prikaza tradicionalnega obiranja hmelja)

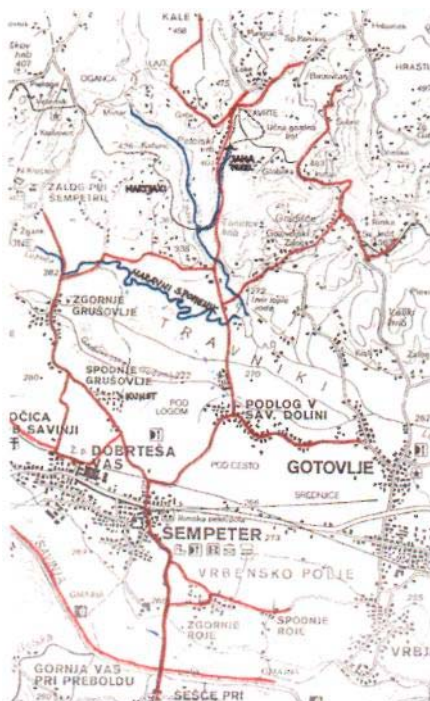
Hmeljevke

4. ORGANIZACIJA DOGODKOV

- Poletje v jami Pekel, žive jaslice v jami Pekel, božično - novoletni sejem
- Gledališke predstave in kulturne prireditve v antičnem parku

5. IZLETNIŠKI TURIZEM in NARAVOSLOVNA REKREACIJA

- Obiskovanje, sprehajanje, opazovanje ptic, kolesarjenje, kulturna dediščina
- Doživljanje narave, vzgojno- izobraževalna dejavnost

Legenda - Kolesarske poti —————

KAKŠNE GOSTE SI TOREJ ŽELIMO V ZAVAROVANEM OBMOČJU NARAVE ?

- Veselimo se gostov, ki se znajo vesti v naravnem okolju.
- Veselimo se gostov, ki cenijo kulturne spomenike naših prednikov in nam po svojem obisku ne puščajo civilizacijskih sledi - odpadkov ali poškodovanih objektov.
- Veselimo se gostov, od katerih bo imelo ekonomsko korist lokalno prebivalstvo

ZAKLJUČEK

Namesto zaključka tale fotografija.

KAZALO

1. NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA - OSNOVA ZA RAZVOJ EKOTURIZMA	1
2. KAJ SPLOH JE TURIZEM	2
3. TURIZEM KOT NAJVEČJA GOSPODARSKA PANOGA	5
4. KAKO TURIZEM KORISTI KRAJU?	5
5. EKOTURIZEM	8
5.1. Zgodovinski razvoj	8
5.2. Kaj je torej ekoturizem?	9
5.3. Kaj je trajnostni turizem?	10
5.4. Značilnosti ekoturizma	11
6. GEOGRAFSKI ORIS KRAJEVNE SKUPNOSTI ŠEMPETER	13
7. KAJ PONUJA KS ŠEMPETER SO-NARAVNIM TURISTOM?	14
8. TURISTIČNE DESTINACIJE KS ZA RAZVOJ EKOTURIZMA	17
9. NARAVNE PRIVLAČNOSTI KS ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI	18
10. KRAJINSKI PARK PONIKOVSKI KRAS	18
10.1. Izvir Ponkvice	19
10.2. Požiralniki	19
10.3. Naravni spomenik jama Pekel	20
11. NARAVNI SPOMENIK LOŽNICA	23
12. KULTURNA DEDIŠČINA KS ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI	25
12.1. Cerkev sv. Petra	25
12.2. Rimska nekropola	27
12.3. Lenkova hiša	30
13. TURISTIČNA PONUDBA KRAJINSKEGA PARKA PONIKOVSKI KRAS, NARAVNEGA SPOMENIKA LOŽNICA IN RIMSKE NEKROPOLE	31
13.1. NARAVOSLOVNI TURIZEM	31
13.2. PRIKAZ KULTURNE DEDIŠČINE	35
13.3. DOŽIVLJAJSKI TURIZEM	36
13.4. ORGANIZACIJA DOGODKOV	36
13.5. IZLETNIŠKI TURIZEM IN NARAVOSLOVNA REKREACIJA	36

14. KAKŠNE GOSTE SI TOREJ ŽELIMO V ZAVAROVANEM OBMOČJU	37
15. ZAKLJUČEK.....	37
16. UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI.....	38

UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI

- DEKLEVA, M. M. Razvoj turističnih krajev: udeležba krajanov. V: Priročnik. Ljubljana: Turistična zveza Slovenije, 1998. Str. 25-26, str. 59-71, str. 73-75.
- KOLŠEK, V. Rimska nekropola v Šempetru. V Savinjski zbornik III. Žalec: Občina, 1974. Str. 339-343
- KUCHAR, I. Kraška jama Pekel. V: V Savinjski zbornik III. Žalec: Občina, 1974. Str. 344-350.
- MELIK, A. Štajerska s Prekmurjem in Mežiško dolino. Ljubljana: Slovenska matica, 1957. Str. 450-464.
- MIKOLA, M. Kulturni spomeniki in njihovo sporočilo. V: Drobcji iz preteklosti našega kraja : zbornik zgodovinskih raziskovalnih nalog OŠ Šempeter. Šempeter v Savinjski dolini: Osnovna šola, 1998. Str. 218-220, 226-230.
- SPODNJA Savinjska dolina : [Kartografsko gradivo]. Ljubljana: Geodetski zavod, 1999.
- LISJAK Aljoša, Analiza turistične ponudbe obalnega zaledja slovenske Istre, Ljubljana, maj 2003.
- TOMAŽIČ, M: Krajinski park Ponikovski kras. Celje: Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine.
- KOŠČAK Marko, 2004, posvet, Pocarjeva domačija, Radovna.

- POSVET: TURIZEM V ZAVAROVANIH OBMOČJIH

1. PLUT Dušan, 2005, Zavarovana območja in turistični napredek Slovenije; Krajinski park Goričko.
2. HALB Janko, 2005, Kaj lahko nudi krajinski park goričko gostom?; Krajinski park Goričko.
3. ŠOLAR Martin, 2005, Model ekoturizma v Triglavskem narodnem parku; Krajinski park Goričko.
4. OGORELEC Breda, 2005, Pomen interpretacije za turizem v zavarovanih območjih; Krajinski park Goričko.
5. MORGAN Barbara, 2005, Predstavitev vizije KPSS In vloge ter priložnosti in omejitev, ki izhajajo iz zahtev ohranjanja narave v zavarovanem območju KPSS; Krajinski park Goričko.
6. MIHALIČ Tanja: Uvod v trženje v turizmu. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, 1999.

MEDMREŽJE:

- www.google.com
- www.najdi.si
- [http://www.slovenia-tourism.si/?ctg=krai=2741&srch=1&srctype=linf&search_ctg_name=znamenitosti kulturnadediscina&id region=14&info=region&place name=Savinjska](http://www.slovenia-tourism.si/?ctg=krai=2741&srch=1&srctype=linf&search_ctg_name=znamenitosti_kulturnadediscina&id_region=14&info=region&place_name=Savinjska)
- <http://www.rr-vel.si/tzs/et.html>

[F:\Slovenske železnice - Obisk v dolini zelenega zlata.htm](#)

[F:\Turistično društvo Šempeter.htm](#) [F:\Zavod RS za varstvo narave.htm](#)